

Hevur tú ein spurning ella onkran trupulleika, sum tú kundi ynskt tær at fingið viðgjordan í hesum teiginum,

Spyr Sosialin

Skriva til: Sosialurin, postsmoga 76, 3800 Argir. Merk brævbjálvan »Spyr Sosialin«.

Eyðun Joensen, sál-arfrøðingur

Marjun Sigurdsdóttir, sál-tráðgevi

Marnar Simonsen, lækni

Fríða Patursson, lóg-frøðingur

Sálarfrøðingurin skrivar:

Svar til »Bangin fyri konufólki« í brævassanum:

Tað sexuella hoyrir til hjúnarbandið

Um drongur gongur saman við gentu, nýtist tað ikki at hava nakað við tað sexuella at gera.

Um drongurin er kristin og rættvisur í síni hugsan, so kunnu tey hava saman

onnur ahugmál, eitt nú tey kristiligu. Tey kunnu arbeiða fyri Harran, tíðina tey ganga saman, tí nátt kemur tá eingin kann arbeiða.

Soleiðis kann hann hava

sinar grundir fyri kynsligum afturhaldi. Tað sexuella hoyrir hjúnarbandinum til!

Tøkk fyri upptøkuna Kristin trúgvandi

Hvat er »normalt«

Í samband við lesarabræv leygardag-in 17. sept. 1983.

Er tað ikki heldur so, at ein strong kristilig uppaling gevur trupulleikar í tí, sum ein vil halda er

normalt seksuelt samliv, — eisini aðrenn hjúnarbandið.

Hvat er »normalt«? Er tað vanligt at biða við sekslívnum til ein er giftur... Kann tað ikki nerva móguligt samliv seinni, at tú ikki kennur sexpartn-

ara tín?

Hvat heldur sálarfrøðingurin?

ateistur

Tað verður torført at svara sakliga, tí júst í slíkum

spurningum er ofta djúp gjógv millum eina meira kensluliga støðutakan og tann nakna veruleikan. Tí eri eg heldur ikki samdur við tað, sum »kristin trúgvandi« skrivar í Sosialinum 17. september 1983, um kynsligt samband og hjúnarlag.

Gaman í, — tað hevði ivaleyst verið ruddilgari um veruleikin var, sum brævskrivarin sigur frá, men at geva fólki fatan av, at kristin, rættvíst hugsandi, sum arbeiða fyri Harran, klára at temja seg kynsliga, er neyvan beint, tí so skuldi tað eftir barnsburðum og øðrum aðrenn hjúnarlag at doma, verið rættuliga fá slík fólki her um okkara leiðir.

Tí løtu síðuni

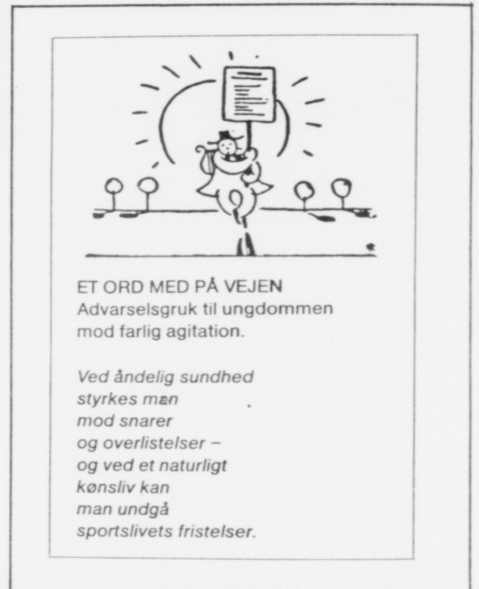
Tað verður eisini ofta fort fram, at slíkt »óskil« bert finst í nútíðini, meðan »freistarin« ikki hevði so lætt spæl, tá tey eldru vóru ung ella enn longur aftur í tíðina, men hetta er neyvan heldur beint.

T.d. lógu Salamon við sínum 1000 konum íroknað hjákonum og Dáður kongur við, ikki á tí lotu síðuni í so máta. Teir funnu kortini náði fyri Gudi.

So langt aftur í tíðina sum tað finnst hagfrøðiligr samanburðir millum brúðleyp og barnsburðar er prógv fyri, at ein lutfallsliga stórir partur av fólki hevur havt kynsligt samband aðrenn giftarmálið.

Ein kanning millum donsk bóndafólk í 17. og 18. öld bendir á, at umleið onnur hvør brúður var við barn, og í trýðja hvørjum fari var gitingin enn tá farin fram, aðrenn trúlovingin var almanna kunnigjörd. Frægari, men ikki nógv frægari var standurin millum tað »finara« slagid.

Í 19. öld tykist tað meira vanligt enn óvanligt at vera við barn á brúðarskamlinum, og fara vit heilt upp til okkara tíð, so skulu sambært doktoraritgerð Auken frá 1953, heili 99 pst. av konufólkunum hava roynt kynsliga samveru aðrenn giftarmálið. Tá mannkyndið skal til slíkt, so eru teir neyvan sméitin frægari, og so er ikki nógv fólki eftir, sum sambært »kristin trúgvandi« eru kristin og rættvíst hugsandi.

ET ORD MED PÅ VEJEN
Advarselsgruk til ungdommen
mod farlig agitation.

Ved åndelig sundhed
styrkes men
mod snarer
og overlister –
og ved et naturligt
kønsliv kan
man undgå
sportslivets fristelser.

Sálarligan ampa

Ikki tí, at ein froist um hesi tol, men tað kann vera fólki, sum fegin vildu havt tað øðrvisi til miklan sálarligan ampa, og her hava vit móguliga svar upp á fyrsta spurning tygara.

Eg meti ikki, at seksuelt fráhalð nýtist at vera tann stóri vandin: — í summum forum kanska heldur tvørturímóti, men eg óttist meira fyri teimum avleiðingum, tá seksuallitetur frá barnsbeini av verður gjordur til eina deyðsynd, samstundis sum somu menniskju í roynd og vera vísa seg illa at orka at standa ímóti.

Tí kunnu avleiðingarnar lætt gerast, at tað kynsliga sambandið seinni, sum ein nattúrligur partur av hjúnarlagnum, verður merktur av ótta og ótryggleika.

Torført at gera av

Tað er torført at gera av, hvat er »normalt«, tí ikki bert finnst fleiri normalitetshæiti, men eisini er tað sera ymiskt frá persóni til persón, frá samkomu til samkomu og frá einum landi til annað.

Hagfrøðislaga tykja tey flestu at hava seksuellar royndir aðrenn hjúnarlag. Tí er hetta í minsta lagi normalt í hagfrøðislígum samanberingum. Annað er so, hvat tann einstaki og fólki sum heild meta at vera beint og

skeivt. Í trýðja lagi skal eisini havast í huga, hvat úsundin metir vera gagnligt fyri heilsuna ella ikki. Tygum skilja helst av hesum, at spurningurin í roynd og veru er floktur og ógvuliga persónligur.

Til seinasta spurningin er at svara, at eg meti tað vera eina ranghugsan, at ein við at royna seg, víða hvar millum mong, bráðlaga finnur ein partnara, og eftir stutta tíð fær vissu fyri serligum seksuallum samljóði, sum er ment at bera alt lívið.

Veruleikin er heldur tann, at tað eru hópin av kenslum tengt saman við hesum, enn ein trýr. Oftast mennist tað seksuella gjøgnum ta drúgvu tíð, tað tekur at byggja eitt slíkt gott samband upp.

Kendi danski kirkjusøgumaðurin P. G. Lindhart leggur í skrivning síni um kynsliga samveru millum ógift nógvum dent á ta persónligu ábyrgðina og skrivar m.a.: »Hvis man slår over i den gudelige formaning, så er man endt i vovet... (og vid-ari)... at følge sin samvittighed og tage følgerne, — det er den eneste måde, hvorpå kristen moral efter min formening lader sig formulere...« — Munnu ikki bæði »Kristin trúgvandi« og ateisturin taka undir við tí!

EyJo